

	MEMO
---	-------------

ONDERWERP

Aardbevingen, memo ter voorbereiding op RKBG 28 november 2018

AAN

Leden van de gemeenteraden BMWÉ

VAN

Gezamenlijke colleges BMWÉ

DATUM

20 november 2018

Geachte leden van de raad,

Zoals in de mail van 15 november jl. is aangekondigd informeren we u graag over een aantal actuele ontwikkelingen in het aardbevingsdossier. De onderwerpen Versterking, Nationaal Programma Groningen en Beroep tegen instemmingsbesluit komen zonder meer terug op de vergadering van de RKBG van 28 november as.

1. Versterkingsopgave Het Hogeland

Zoals in de vooraankondiging per mail is aangegeven zijn wij op de hoogte van het regionale Plan van Aanpak Mijnraadadvies “Veiligheid voorop en de bewoner centraal”, dit is het plan van de NCG. We hebben aangegeven twijfels te hebben over de gehanteerde methodiek die in dit rapport wordt gehanteerd, de zogeheten HRA-methode. Het HRA-model maakt een inschatting van het aantal panden boven het Groningen-gasveld dat niet voldoet aan de veiligheidsnorm als gevolg van de gaswinning. Het is een probabilistische (op basis van kansberekening) prioriterings-systematiek om de meest kwetsbare gebouwen in beeld te krijgen. De uitkomsten van deze methode zijn op dit moment niet navolgbaar en moeilijk uitlegbaar aan onze inwoners. Wel vinden we het van groot belang dat er snel een (her)start wordt gemaakt met het veiliger maken van ons gebied, onze inwoners wachten al te lang. We vragen de NCG dan ook de versterkingsopgave te hervatten waar al inspecties zijn uitgevoerd (zoals in Kantens, Zandweer en Uithuizen) en zo snel mogelijk te starten met het uitvoeren van opnames op nieuwe adressen, op basis van de informatie die beschikbaar is. Er is op dit moment simpelweg nog geen beter alternatief.

Het regionale Plan van Aanpak zal nog wel een vertaalslag moeten krijgen naar de lokale situatie. Vanuit de regio willen wij dat de aansturing van de versterking en in bredere zin de aansturing van de gevolgen van de gaswinning weer meer terugkomt in de regio. Dat betekent bijvoorbeeld dat wij de raden en staten nadrukkelijk terug willen in de aanpak van de gevolgen van de gaswinning. Bovendien moet de rol van onze inwoners en daarmee van onze raden en staten duidelijker. Een eerste resultaat zien wij in het feit dat de lokale stuurgroepen – waarin onder andere over de lokale plannen van aanpak wordt besloten – beter in positie komen.

Op 19 november 2018 is de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland (deelnemers zijn: burgemeesters, wethouder(s) RO, gemeentesecretaris(sen), directeur-bestuurders van corporaties, Nationaal Coördinator Groningen, vertegenwoordigers van de NCG en gemeente-ambtenaren) bijeen geweest over het concept Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland. Naast de inspectieopgave voor Het Hogeland is ook de communicatie richting inwoners aan de orde geweest. De volgende afspraken zijn gemaakt:

- We nemen kennis van het regionale Plan van Aanpak van de NCG;
- We stellen de in dit regionale Plan van Aanpak opgenomen tabel vast waarin voor de gemeente Het Hogeland i.o. staat vermeld waar de eerste inspecties zullen moeten plaatsvinden. We vragen de NCG zo spoedig mogelijk te starten met deze opnames (voorheen inspecties);
- Parallel aan het (her)starten van de opnames willen we ook dat de Versterkingsadviezen (VA's) van de reeds geïnspecteerde panden met de eigenaren worden gedeeld en hierover

de dialoog wordt gestart. Kort gezegd, wil men het VA laten spiegelen aan de meest recente versie van de NPR of ziet men af van versterking als blijkt dat versterking niet nodig is?

- We informeren onze inwoners over de inhoud van het regionale Plan van Aanpak, voordat deze op 22 november door de NCG wordt gepresenteerd en gepubliceerd (zie ook hieronder). Deze informatie zullen we uiterlijk 21 november op de websites plaatsen van de vier gemeenten en via social media, nieuwsbrieven als ook via de Ommelander Courant verspreiden (zie bijlage 1);
- De NCG informeert de eigenaren van de panden voor 14 december over de relevante situatie. Huurders kunnen voor vragen terecht bij hun woningcorporatie. De NCG organiseert in januari 2019 inloopbijeenkomsten om nadere vragen te beantwoorden. Uiteraard zal de gemeente Het Hogeland i.o. (en woningcorporaties) tijdens deze bijeenkomsten ook aanwezig zijn.
- In januari 2019 zal de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland weer bijeen komen om de verder uitgewerkte versie van het lokale Plan van Aanpak te bespreken in combinatie met een notitie over de governance op lokaal niveau. In de wetenschap dat we als lokale overheid meer regie willen krijgen op de uitvoering van de versterkingsopgave zullen we helder in beeld moeten brengen vanuit welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden de lokale stuurgroep wil en kan handelen, rekening houdend met een ieders belang.
- We vragen de NCG, in navolging van een eerdere gedane oproep door het Groninger Gasberaad, om een uitspraak te doen over de mogelijkheid voor eigenaren om op elk gewenst moment een opname voor een pand aan te vragen.

Van belang is te melden dat het regionale Plan van Aanpak en het daaruit volgende lokale Plan van Aanpak eigenlijk alleen maar kans van slagen heeft als er aan in elk geval twee zeer belangrijke randvoorwaarden wordt voldaan. Het Rijk zal, zoals toegezegd, financieel garant moeten staan en deze garantstelling moet meer zijn dan een belofte op papier. Ook moet de capaciteit bij de NCG en bij de gemeenten daadwerkelijk beschikbaar zijn, als ook de kennis en kunde om deze opgaven aan te kunnen.

Wij kunnen ons voorstellen dat u beide plannen graag tot uw beschikking wilt hebben. Donderdag 22 november zal het regionale Plan van aanpak worden gepresenteerd door de NCG. Daarna zullen we u deze toesturen. In dit regionale Plan van Aanpak worden ook dorpen uit onze gemeente Het Hogeland i.o. genoemd. Dit zijn de dorpen Bedum, Eppenuizen, Kantens, Oldenzijl, Startenhuizen, Stitswerd, Uithuizen, Uithuizermeeden, Warffum, Winsum en Zandweer. Door de NCG wordt aangegeven dat er binnen deze dorpen enkele panden nader moeten worden onderzocht omdat er een mogelijk hoger risicoprofiel voor geldt dan in een normale situatie. Op dit moment is sprake van ca. 300 panden over het geheel van deze dorpen.

We kunnen het niet genoeg benadrukken, we hebben nog veel vragen bij de informatie die in dit regionale Plan van Aanpak is opgenomen, en de resultaten zijn op dit moment moeilijk uit te leggen. Toch vormen de uitkomsten van het HRA-model wel het kader om verder te werken aan een inspectieplan op lokaal niveau. We willen zo snel mogelijk dat het veiliger maken van de regio weer wordt hervat, onze inwoners wachten al zo lang. We zijn dan ook samen met de NCG op zoek naar meer onderbouwing van gegevens die nu uit de kansberekeningen volgen, voordat we dit naar de bewoners zullen communiceren. Het lokale Plan van Aanpak moet nog verder worden uitgewerkt en in januari vindt hier nadere besluitvorming over plaats.

De afgelopen weken heeft u ook kunnen lezen over veranderingen binnen de organisatie van de NCG. Dat is in de eerste plaats een zaak waar de Nationaal Coördinator Groningen, de heer Sietsma, en de medewerkers van de NCG zelf over gaan. Wij hebben bovenal behoefte aan een stabiele, kwalitatief hoogwaardige organisatie die ons kan helpen met de uitvoering van deze complexe opgave die de gemeenten niet alleen zelf kunnen en willen dragen. Wij letten er in het geval van de NCG – en op dit moment in het verlengde daarvan het CVW - in het bijzonder op dat de randvoorwaarden (voldoende capaciteit en voldoende financiële zekerheden) ook echt invulling krijgen.

2. Nationaal Programma Groningen

Op 8 november jl. zijn de eerste werkgroepen gestart om nadere uitwerking te geven aan de programmalijnen 1) Kracht en Trots, 2) Natuur, Klimaat en Energie en 3) Economie en Arbeidsmarkt. We zijn in de werkgroepen ambtelijk goed vertegenwoordigd en ook bestuurlijk zijn we actief in de zogenaamde Bestuurlijke Kopgroep Toekomstperspectief. De werkgroepen zullen zich per programmalijn buigen over de wijze waarop de doelen kunnen worden uitgewerkt, welke indicatoren nodig zijn om de doelen te meten over 4 jaar en belangrijk, welke spelregels er zullen gaan gelden ten aanzien van de wijze waarop partijen aanspraak kunnen maken op de beschikbare budgetten. Er moet op 15 december een eerste tussenrapportage gereed zijn. Rond die tijd zullen ook de kwartiermakers, Frank de Vries en Maarten van Poelgeest, een toelichting geven aan de raden op dit tussenresultaat. Daar zal vanuit het Nationaal Programma Groningen een uitnodiging voor worden gestuurd.

Er is kort geleden in de media verschenen dat er 50 miljoen euro vanuit het Nationaal Programma Groningen is toegekend aan een aantal projecten in de regio. Dit geld komt niet uit de voor het programma toegekende 1150 miljoen euro maar uit eerder toegezegde middelen uit het regeerakkoord die zouden komen te vervallen als ze niet van invulling zouden worden voorzien. De provincie is penvoerder geweest om namens de regio alle voorstellen van de regio te verzamelen. Het ministerie van Financiën heeft uiteindelijk de projecten gekozen die gereed zijn om uit te voeren en op zeer korte termijn konden starten. Een belangrijke uitkomst waar we vanuit Het Hogeland i.o. hard voor hebben gestreden is dat er geld beschikbaar komt om de sociale teams in onze gemeente Het Hogeland i.o. en andere aardbevingsgemeenten uit te breiden. Deze uitbreiding fungeert als aanvulling op de taken van het sociale team en dient vooral een “luisterend oor” aan onze inwoners te bieden. Er komt bovendien mogelijk geld beschikbaar voor het verder op weg helpen van de proeftuin “Aardgasvrije wijken Onderdendam en Warfhuizen” die eerder door het ministerie van BZK is afgewezen. De regio wil de overige projecten die niet in de 50 miljoen zijn gehonoreerd zo snel mogelijk in de richting van het Nationaal Programma geleiden zodat er gekeken kan worden wat er alsnog in uitvoering kan worden gebracht.

De sociale impact van gaswinning Groningen

Het gezondheidsrapport van het onderzoeksproject Gronings perspectief dat door de Rijksuniversiteit Groningen is gepubliceerd (zie bijlage 2) treft ons wederom diep. De gevolgen van de gaswinning zijn immens voor de Groninger samenleving op de volle breedte van het leven. Wij willen het rapport goed tot ons nemen en kijken waar wij het leed voor onze inwoners kunnen verzachten. Het positioneren en equiperen van onze sociale teams is daar een voorbeeld van. Wij richten ons blijvend tot het Rijk om de beloofde ruimhartigheid nu ook echt vorm te gaan geven en de gevolgen van de ramp in Groningen ook daadwerkelijk aan te pakken. De inwoners, ondernemers en bezoekers van Groningen wachten al te lang op oplossingen voor het ontstane leed.

3. Eventueel beroep tegen Instemmingsbesluit Groningen Gasveld 2018 – 2019

Op 14 november jl. is het Winningsplan Groningen Gasveld 2018-2019 gepubliceerd door Minister Wiebes. Op basis van een quickscan is ambtelijk een eerste analyse gemaakt van dit besluit (als bijlage 3 meegestuurd). In de AB-regio vergadering van 23 november 2018 zal een uitgebreide analyse worden voorgelegd. Daarbij zullen de bestuurders worden geadviseerd over de juridische houdbaarheid van het besluit. Op grond van deze informatie kunnen de bestuurders overwegen of zij beroep willen aantekenen en of dat er een voorlopige voorziening zou moeten worden aangevraagd. Het advies/besluit van 23 november 2018 van het AB zal vervolgens door de ambtelijke kopgroep worden gecommuniceerd aan de gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio en een ieder zal worden verzocht in het college/bestuur van 4 december 2018 een eigen besluit te nemen over beroep en voorlopige voorziening. We zullen u voorafgaand aan de vergadering van 28 november informeren over de uitkomsten van het overleg van 23 november. Op 28 november kunt u hierover vervolgens uw gevoelens en wensen en bedenkingen aan de colleges van B&W meegeven.

4. Programmaplan aardbevingen – onze eigen gemeentelijke inzet in het aardbevingsdossier

Per 1 januari 2019 zullen onze gemeenten samen de nieuwe gemeente Het Hogeland gaan vormen. De aardbevingsproblematiek speelt in elke gemeente, maar is in aard en omvang verschillend. Als één gemeente krijgen we de mogelijkheid om beter én toekomstgerichter kansen en oplossingen te creëren voor een veilig en vitaal Hogeland.

Op 30 mei 2017 is dit in de stuurgroep herindeling onderkend. Voor de gezamenlijke aardbevingsproblematiek is de volgende opdracht geformuleerd:

Een goed passende programmatische structuur binnen de organisatie van de nieuwe gemeente ten behoeve van de opgaven binnen het aardbevingsdossier (w.o. het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen).

Dit resultaat zal voor de nieuw te vormen gemeente moeten worden opgeleverd. Tegelijk kan de projectgroep voorstellen doen om ook nu al, waar mogelijk en wenselijk, de samenwerking tussen de vier gemeenten concreet vorm te geven en verschillende taken binnen het domein in gezamenlijkheid op te pakken.

Sinds het moment van de opdrachtformulering is er hard gewerkt aan het versterken van de interne samenwerking en het coördineren van adviestaken aan bestuurders. Dit heeft geleid tot meer efficiency in de ambtelijke samenwerking. Ook zijn afspraken gemaakt over de bestuurlijke vertegenwoordiging namens de BMWG-gemeenten aan externe bestuurlijke overleggen en de eenheid in inbreng aan die tafels. De inhoudelijke inbreng is in juni 2018 vertaald in een *Position Paper*, dat ons helpt om vanuit een gedeeld belang (positie) consequent en adequaat te reageren op de ontwikkelingen in dit dossier.

De wijze van werken en de inhoud komen nu samen in het programmaplan “Veilig en Vitaal Het Hogeland” dat u ter kennisname wordt aangeboden (zie bijlage 4).

5. In positie brengen, informeren en betrokkenheid (nieuwe) raadsleden

Om u als (nieuwe) raadsleden goed in positie te kunnen brengen en te vragen hoe u in de komende raadsperiode betrokken wil zijn en blijven bij alle ontwikkelingen in het aardbevingsdossier wordt een aparte bijeenkomst “Aardbevingen” georganiseerd. We proberen deze bijeenkomst in te plannen in december. Mocht dit niet lukken dan zoeken we hier een moment voor in januari 2019.